

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.24. Vitam æternam do eis &c. Nunc eâ fruuntur oues lætitia, quæ teste Spiritu S. cordis vita nuncupatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

§. 24. Vitam æternam do eis &c. Nunc ea fruuntur oves lætitiâ, quæ teste Spiritu S. cordis vita nuncupatur.

omnia cooperantur in bonum. Tibi infirmo omnia nauseam pariunt, etiam edulium maximè delicatum & pretiosum tibi monet stomachum: confessio, communitio, oratio, elemosyna, ieiunium &c.

99 **H**oc ut opinor nobis eleganter diuersis rationibus Spiritus S. per Salomonem exposuit & prima est de salute. Notum est, inquit inter omnia quæ in hac vita ad eius fructificationem præclara censentur salutem emine-
 te: *Non est census super censum salutis corporis.* Nihil adeo proficuum, nihil adeo æstimabile quàm corporis gaudere valetudine: etenim sine illa nihil sapit nobis ex huius vitæ bonis, nec placet cibibus: nam edendi euanuit appetitus, & ipsum fac-
 carum amarum censetur: nec ipse delectat potus, nisi mille temperatis condimentis, summaque prudentia: nec placidus est somnus: etenim somnia gignit grauias & inconstantia. Dicito mihi quantum tibi sapiat quidquid mû-
 dus offert, si exanthemate labores lethargicus vel colicâ torquearis; videre licet agricolam optata salute constantem, quanta voluptate frustum demordeat panis, ut ipsas manus videatur velle deuorare & alterum aquæ calicem epotantem ut nullum illi apozema videatur esse suauis: & alterum lapidæ sedis incumbentem atque tam alto sopore depressum ut nec octauæ, nec horæ decimæ recordetur. Hic igitur vitæ rebusque vitæ perficitur.

II. **Q**uod in salute corporis attendis altius perpende, inquit, in salute animæ: nihil enim est quod illi comparetur: *Salus anima in sanctitate insistit, melior est omni auro & argento.* Salus animæ, quam dicit consistere in sanctitate iustitiæ: etenim sicut salus corporis ex bona resu-
 humorum proportione, & qualitatum ordina-
 tionem ita & salus animæ in quadam ordinata concordia, quam perficit cum iustitia, disponens animam in ordine ad Deum, & ad proximum ea est quæ præualet omni auro & totius argente vniversi. Quando anima sana est, & intra se sanctitatis habet auctorem: plæque debita constat ordinatione, placent illi omnia omnia sunt illi vtilia: licet ipsa fames, sitis, verbera, gladius, & mors. Ita videbis Apostolos gaudio tripudiantes, dum flagris cæduntur: ita Diuum Paulum dum catenis constringitur, & fame torquetur: ita Diu Andream in cruce suspensum: ita Diuum Laurentium in craticula extensum: omnia illis in commodum cedunt maximum, *Reg. 3. 28* iuxta illud Apostoli Pauli: *Diligentibus Deum,*

Secundus discursus de vita proponitur. Nihil magis, inquit, oppositum vitæ quàm tristitia mentisque abiectio: nec quidquam ad vitam magis conducit, quàm mentis alacritas: *Tristitia ne des anima tua &c. incunditas cordis, hæc est vita hominis.* & *ihesaurus sine defecione san- titatis.* Sæpius idem prosequitur Salomon argu-
 mentū, nihil sic nocere vitæ argue animi tristi-
 tiam, quæ ipsa etiam ossa consumat: *Spiritus tri- stis exsiccat ossa.* Quod valde prolixè describit D. Chrysostom. exhortatus nobilissimam Domi-
 nam Olympiadem, cui adhuc iuueni formosæ & diuiti, morte maritus excidit, ob quam graui ni-
 mis morore languebat: eam igitur monet, ut modum ponat lachrymis sicutumque temperet: *Tristitia graue animorum tormentum est, dolor omnem sermonis vim excedens, & supplicium omni supplicio, & cruciatu acerbius: Siquislem pestife- rum vermem imitatum, non carnem duntaxat, sed etiam animum perstringens, ac tinea est non ossium tantum, sed mentis, perpetuus carnifex non latus fodiens, sed animi vires labefaciens: perpetua nox, terra tenebra, & procella obscura febris, & quauis febre vehementius exurens.* Et ad rem multa producit S. Scripturæ loca & claram adducit confir-
 mationem. Omnibus in confesso est, iuxta commune proverbium: omnium terribilium ter-
 ribilissimum esse mortem. Dico igitur omnium terribilium terribilior ipsa tristitia, quod ipsum confitro: quandoquidem nonnulli, ut se ab illa liberarent, mortem exoptarint nedum peccatores, sed etiam viri meritis insignes. Perpende Eliam à morte fugientem, ad quam impia Pro-
 phetiam Iezabel Regina damnauerat. Grande malum mors est: cum eam vir adeo robustus, cuius lingua clavis erat cæli, formidet & fugiat: *Nec hoc mirum: vehementer enim horrenda est huius natura.* An hoc consideras, quod mor-
 tem timeat quæratque latebras? iam igitur ab ipsam illa liber in deserto tanta capitur tristitia & mortem-
 more consumitur profundo, ut eo grauatus Deo suppli-
 es tendat manus & preces: *Obsecro 3. Reg. 19. Domine tolle animam.* Si mortem desideras, ut quid illam fugis quæ tibi eam inferre molieba-
 tur? Si tibi in voto mors sit, cur te illi sub-
 traxisti, quæ tibi eam intentabatur? Primò mortem horrebat ut quid supra modum formidabile, quocirca fugam capessit: sed postmodum ut sen-
 sit

III. Tristitia vitæ perniciosa. D. Chry. Ep. ad Olympiadem Tom 3 in medio. Epist. 1. 2. ad eandem qua habetur ad finem.

IV. Elias magis horret tristitiam quàm mortem.

fit quantum tristitia sit incommodum, arbitratus est minus illi molestam fore mortem ipsa melancholia. Verba sunt hæc .D. Chrysostr. *Uque adeo grauior est moror ipsa morte: ut cum hunc es- fugeret ad illam perfugeret: ut intelligas quantum historia ac maxime mortem acerbitate superet: nam cum mortis dumtaxat metus eum quateret, quidquid poterat faciebat, ut eam fugeret: at postquam moror in ipsius pectore suam naturam ostendit, eum violenter excedens, absumens crucians, id quod omnibus rebus grauius est, leuius iudicabat: de quo fusius alius.*

60 Nunc liquido constat, quod ait Spiritus S. nihil magis esse vitæ contrarium ipsa tristitia, nec quidquam illam reddere verantem præter mentis alacritatem: *Iucunditas cordis hæc est vitæ hominis.* Hinc inquit, si saluus optes præscriptum, & cordiale significans & restauratiuum excellens, hoc vnum sit tibi cordis habere iucunditatem: *Non est oblectamentum super cordis gaudium.* Quid gaudium in homine producit? Op- tata bona habere, & possidere: nam sic in æstima- tia ex eorum nascitur iactura, sic alacritas ex eorum possessione. Quanto gaudium perfunditur anarus, quando thesaurum cui inhiabat, assequi- tur? Instar solis radiantis exhilarescit, sibi que cum altero gratulatur: *Anima mea, habes multa bona &c.* Quam iucundus apparet ille, qui spon- sa, quam habet charissimam firmatum audit esse matrimonium? itaque magno- rum possessio thesaurorum magis est origo lætitiæ. Hoc con- cesso quis meliori potest alacritate gaudere quam ipse iustus, qui thesaurum possidet in defi- cientem absque vlllo defectu sanctitatis? *Thesau- rus sine defensione sanctitatis.*

Qualis est ille, nisi ipse Deus? Deum habet in seipso quis est Deus? Thesaurus est, in quo nul- lum deficit bonum. *Omne bonum.* An aliquid dari potest bonum quod in Deo non est? Igitur qui Deum in se continet omne in se continet bo- num. Habes igitur hic vitam æteram, quam Dominus suis largitur ouibus: *Vitam æternam do- nis.* Principale vitæ punctum consistit in cordis alacritate: *Iucunditas cordis, hæc est vitæ hominis.* Hæc autem procedit ex thesauri alicuius pos- sessione pretiosi, proinde suprema iucunditas vi- tæ est sempiternæ: quia thesaurus possidetur om- nium supremus & infinitus, nempe Deus: hunc ipsum meis trado ouibus: etenim per gratiam, quam illis impertior, hunc ipsum thesaurum as- sequuntur. Per hunc iam vitæ gaudia præbent sempiternæ; hoc ipsum sanctos in hac vita mouet ex principio quodam vitæ æternæ, cetero conij-

61 *duc. 12. 19*

VI. *Vnde ori- zatur iucunditas cordis.*

cere, quod hunc in se habeant thesaurum: non enim cum illis auferre potest fames, non sitis, non tyrannus, non gladius, non exilium; non ipsa mors: quinimo intelligunt hoc ipsum, nil aliud esse quam præparationem quandam, qua tandem aperte hoc possint thesaurum frui, quem in se gerebant absconditum.

Hoc optime declarauit D. Basil. ve refert D. Gregor. Nazianzen. in oratione eius funebri. Tyrannus affurgit Imperator Valens hæreticus Arianus aduersarius Catholicis; cum autem fide- dem multis in Ecclesijs peruertisset, ut vidit Cæsarienses ex doctrina D. Basilij in fide constan- tes; virum hunc præclarissimum de medio tollere sagaxebat. Ea mente gubernatorem misit Modestum (qui quantum nomine hoc præ- ferebat, tantum erat in modo agendi & mori- bus immo desitio) quatenus omnem moueret la- pidem, quo tanti contentiam in fide labefacta- ret. Accedit eo, diem dicit sanctissimo Præsuli, & blandis conatur illi persuadere rationibus, ut Imperatoris sese submitat tradatque voluntati: cum autem his nihil proficeret, idioma mutat & terrores intonat, minasque iungit acer- bissimas: Deum obtestor, inquit, nisi feceris scio quid sim acturus (quid acturus inquit Anonies?) Multa mihi potentia, inquit ille, multa mihi a- gendi libertas, quorum singula tibi possent me- tum incutere. Precor, ut illa mihi cuncta propo- nas: *Quenam hæc subinicit Basilij: facio ut ea cognoscamus* Respondet gubernator, *Bonorum re- scriptionem, exilium, cruciatus, mortem.* An quid aliud? Quidquid enim hæcenus mihi proposuisti, mihi ludicia sunt & nullius incommodi: *Si quid aliud habes id nobis minitare.* Morum enim, quæ adeo dura commemorasti, nihil nos attingit. Si mihi bona sustuleris, atque proscripteris, nihil perdo: quando- quidem hæc vilius his segmentis, qui us in- duor omnia continentur. Si carnem hanc cruce- iatibus exerceas, manum mihi das qua meum castigem inimicum. Si me hæc expuleris ciui- tate, mihi omnis terra vitæ est ciuitas, & vbi cum- que sum, me fateor esse peregrinum: *Mors mi- hi beneficij loco erit, citius enim me ad Deum trans- mittere, cui vivo. Absit, non mihi Deum abstuleris, in quo & per quem vivo: quinimo hoc medio Deo fruatur, bono inhipto.*

VII. *In hoc Martyrum fundabatur cordis iucunditas, quam fauissimis animi tormentis ostende- bant, mente reuoluentes illa, quæ tyranni pote- rant auferre, bona dumtaxat esse momenta- rias lacti- nea: porro non illum infinitum Dei thesau- rum, quem vicibus insertum deserebant, ad bona cõ- rum, scientia:*

Orat. in laud. D. Basilij. Post med. VII. Præclari D. Basilij responsio præfidi Modesto.

enius iam fructuonem per tormenta mortemque festinabant. Hic igitur titulus est, ex quo liquido constat, qua ratione Christus quibus suis vitam tribuat sempiternam. Licet autem in hoc discursu semper sit supponendum, id, quod dicimus sanctos excitare ad mentis incunctitatem; quod Deum secum per gratiam possideant: non esse intelligendum, illos de hoc esse certos omnimode: quia seclusa divina revelatione, nemo hoc scire potest: enim verè dixit Iob: *Si venerit ad me, non videbo eum, si abierit non intelligam.* Non loquitur de peccatoribus: illi namque certò sciunt quòd Deus ab eis decesserit, & quam longissimè ab illis ob peccata diffugerit: sed de illis, quorum conscientia de nullo remordet mortali: non enim infallibiliter scire possunt vitum sint in gratia, vel peccato aliquo mortali coinquinati, ratione cuius Deus ab illis se subtraxerit: etenim teste Spiritu Sancto: *Nescit homo vitum amoris an odio, dignus sit.* Sed nihilominus licet hoc certitudine scire nequeat: ex coniecturis tamen aliquam possunt habere certitudinem & fiduciam, ex eo quòd in anima sua nihil inveniunt oppositum, atque ex effectibus, quos in se deprehendunt: etenim aromata ubiqueque sunt, odorem spirant, & ignis calorem, & sol lucis radios, eò modo quo Theologi declarant de illo disparantes.

§. 25. Vitam æternam do eis. Oves Dei calum secum deserunt portatile ob bona conscientia incunctitatem, atque spem qua ex illa oritur, certissimam.

61
I.
Lætitia bonæ conscientia est vitæ æternæ.

Secunda ratio, eob quam Saluator ait se dare vitam æternam quibus suis hæc est: quia iam in hac vita eisdem dat illis quandam participationem. Ante diximus malos in hac vita principium quoddam inferni tolerare ex conscientia, pena, quam illis vermis infligit conscientia trisibusque vocibus quibus ipsa peccatores exercuciat: ita Dominus quibus suis in hac vita quoddam tribuit gloriæ principium & participationem, propter quietem, consolationem atque ordinationem, quam in animabus suis sentiunt, nihil in conscientia suis inveniunt, quod illos peccato mortali redarguat obnoxios: quinimo plura, quæ multam illis excitent de Deo fiduciam. Hoc ex Apolloto discimus: *Gloria nostra hæc est, et simoniam conscientia nostra.*

2. Cor. 1.
32.
II.
Allegoria

Magnum intererat discrimen inter Egyptios, & Israelitas, licet omnes in eadem Egypti

regione morarentur. Egyptij perpetuis ange- de mala bantur tormentis, quæ in secretioribus domus & bona suæ spariabantur, palpabiles nimirum tenebras, conscientia quibus timore concubebantur, & ciniphes punctantes, & raras clamoribus suis eos inquietantes: locustas arbores corrodentes: *Ego inducam locustam, qua corrodet omnia ligna, qua germinant in agris, & mactos ylu'atus ob plurima cadavera, quæ oculis suis in domo sua singuli intuebantur.* Verum Israelitæ, velut in paradiso morabantur & lucis supernæ gaudio fruebantur, *Sanctus lux erat maxima: Quiete gaudebant adeo magna ut nihil esset, quod eis molestiam inferret, turbaretque somnum; non ciniphes, non tæneæ, non locustæ, non canes adlatrantes; Erit clamor magnus in omni terra Egypti &c.* Apud omnes autem filios Israel non mutiet canis ad hominem usque ad pecus, ut sciatur quantum miraculo dividat Dominus Egyptios & Israel. Expende, cum D. Augustinus loquendi formulam: *Non mutiet canis, qua summum & maximè tranquillum silentium indicat, Elegantiissima locustis est: per canem quippe extremum significavit.* Cardin. Caietan. legitur ex Hebræo: *Non movebit canis linguam.* Vt significet summam quietem; quia nec solum canis non latrabat, vel unicus; sed nec linguam quidem ad latrandum commovebat. O quantum gloria iustus fruitur, non enim perverfa mordet illum conscientia, nec latratus edit inquietos, sed superna gaudet, & quiete exultat omnino celestis, nullo terrore perterritus nullo casu infirmitatis aut inopinate mortis anxius, non domus ruinam formidat, non fulgur exhorrescit: etenim hæc David eorum nomine præcinebat, *Propter hoc non timebimus, dum turbabitur & transferentur montes in cor nostrum.*

Hoc ipse Dominus exposuit Caino, & paulo superius attingimus quando maledictus ille luere Timor & odio furens in iracundiam suam, necem eius cogitabat; illud etenim peccatum perpetuis eum conscientia laniabat angustijs. Querit ab illo Deus; quid te in Caino Cain affligit? *Nonne si bene egeris, recipies? sin Gen. 4. 7.* autem male stitum in foribus peccatum tuum aderit. Iuxta Lipoman ex Hebræo legimus: *Nonne si bene egeris, eleva. 10. si autem male stitum in foribus aderit peccatum tuum.* Si peccaveris, ilico peccatum molesto quatiet pulsu portas anime tuæ, illam inquietans. Vbi sic D. Gregor. in so. D. Greg. Lipoman autem sic ait; *Seclere & flagitio polluitur. 6. 9. & 10. exercuciamur à conscientia, qua ad nostri cordis fo. LIPOM. res semper excubat, qua quicquid agimus & molimur ilico nobis præsto est, neque latius unquam esse*

